

Høringssvar Veivalg for fremtidig kirkeordning

Diakonhjemmet Høgskole har valgt å svare på de fleste spørsmålene i høringen, men har noe mer utdypende svar på de spørsmålene som utdanningene våre er særlig opptatt av.

Høringsspørsmål 1:

Kirken må være en sentral aktør i det offentlige rom. Derfor må den nye kirkeordningen i tilstrekkelig grad ta høyde for at kirken bevarer sitt preg som åpen og tjenende folkekirke. Det krever en god demokratisk bredde i ledelsesstrukturene.

(Videre svar på spørsmål 1 synliggjøres i senere spørsmål).

Høringsspørsmål 2:

Dagens finansieringsordning sikrer det lokale med en kirkelig nærhet og tilstedeværelse i alle lokalsamfunn. Viktig at de ulike tjenestegruppene sikres. Diakonstillingen er en sentral stilling som bygger broer mellom kirken og lokalsamfunnet. Man må jobbe med muligheten for å etablere nye diakonstillinger hvor man ser på mulighetene for at kirke og kommune deler på finansieringen av stillinger.

Vi er opptatt av at soknet må ha en viss størrelse for å kunne ha råd til å fylle stillinger med den administrative og økonomiske kompetanse som er nødvendig, og også for at kirkens skal kunne få den synlige plassen i lokalsamfunnet som er ønskelig.

Høringsspørsmål 3:

Dersom det må komme en endring i forhold til dagens finansieringsordning, må det innføres en livssynavgift som alle innbyggerne i landet betaler. Det er svært viktig at man i forbindelse med en livssynavgift sikrer seg mot strategiske utmeldinger som man ser kan være en agenda for noen dersom det gis mulighet for det.

Høringsspørsmål 4:

Man må slå sammen mindre enheter til større sokn, men ikke slik at de mister lokalmiljødimensjonen.

Høringsspørsmål 5:

Den norske kirke som folkekirke bør fortsatt fungere som en territorialkirke med et bredt tilbud til alle medlemmer. Det innebærer at man ved omorganisering må balansere mellom behovet for økonomisk bærekraftige modeller og behovet for en landsdekkende tjeneste, selv der det muligens ikke finnes mange aktive kirkemedlemmer. Verdien av at kirken er tilstede «overalt» bør fortsatt understrekes, samtidig som det må vises lokal fleksibilitet når det gjelder tildeling av ressurser og tilpasninger.

Et sokn kan ha flere menigheter slik det allerede er mange steder i landet, men det er en kritisk grense for hvor langt soknets administrasjonssentrum kan være fra lokalmenighetene for at man ikke skal miste kontakt med hverandre (jfr. Kommunesammenslåingen)

Høringsspørsmål 6:

Ordningen med to organer bør videreføres, men kommunikasjonen mellom menighetsråd og fellesråd må forbedres mange steder.

Samordnings- og samhandlingsmodeller må forbedres og utvikles videre.

Menighetsrådet bør fortsatt være et demokratisk organ på laveste nivå.

Høringsspørsmål 7:

Av hensyn til tenkningen rundt nærheten til lokalsamfunnet, bør fellesorganet ligge på kommunenivå. På denne måten blir kommunene ansvarliggjort og det legges grunnlag for samarbeid og samhandling lokalt.

Vi er usikre på om det behøver å kalles fellesråd, eller om dette organet kan få et annet navn.

Høringsspørsmål 8:

IRIS-rapporten anbefaler ingen spesielle endringer her og vi slutter oss til den.

Høringsspørsmål 9 og 10:

Den norske kirke har tradisjonelt vært en slags hybrid mellom episkopal, synodal og kongregasjonalistiske ledelsesformer. Det betyr at soknet alltid har hatt, og fortsatt

bør ha, stor myndighet til å styre mye av den lokale virksomheten. Samtidig er det i en luthersk kirke også viktig at ledelse ivaretas synodalt, og at den enkelte menigheten og det enkelte soknet er en del av en stor «organisme». Det betyr at det fortsatt vil være viktig å opprettholde balansen mellom lokal og overordnet ledelse og styring. Tilsynet med læren bør også skje på et nivå som er overordnet soknets organer, selv om prestene, i kraft av sin tjenestebeskrivelse og sitt ordinasjonsløfte, også innehar et visst tilsyn med læren lokalt, først og fremst knyttet til forkynnelsen.

Det er viktig med en sterkere ledelsesstruktur med mer fokus på lederkompetanse og gode og tjenlige ledelsesstrukturer. Men det er også viktig med fleksibilitet. Soknepresten kan lede, men må ikke. Her må det legges opp til en fleksibilitet i ledelsesansvar, og soknet må selv kunne finne ut av hva som fungerer lokalt i deres sammenheng.

Det bør derfor åpnes for at soknene kan ta stilling til dette selv. Styrking av kirkens demokratiske strukturer og samvirke mellom kirkens medlemmer og de ansatte må stå sentralt både lokalt og sentralt i kirken.

Vi konstaterer at det er mange personalkonflikter i kirken. Kirken trenger sterkere ledere som kan ta personalansvar, og som kan og tør å lede. Det er også viktig at gamle strukturer kan endres.

Høringssspørsmål 11-13:

Det er en fordel om biskopene ikke er arbeidsgivere. Dette tar mye tid og gjør at biskopens fokus blir for sterkt vendt mot prestene. Dersom biskopen ikke er arbeidsgiver, kan biskopens tilsynsansvar forsterkes, og diakoner, kateketer, kantorer kan få mer av biskopens tilsynsansvar knyttet også til sine grupper.

I dag kan det synes som biskopene ikke har tid til å utvise tilstrekkelig tilsyn og ha læreansvar.

Biskopene kan også få frigjort mer tid til å være kirkens stemme i viktige saker for samfunnet -, lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Høringssspørsmål 14 og 15:

Bispedømmene og bispedømmerådene spiller en viktig rolle som mellomledd mellom den nasjonale og den lokale kirken/menigheten. Bispesetene har også en historisk rolle som viktige tradisjonsbærere. Mange av bispesetene, og de dertil hørende bispedømmene, har fungert som symbolbærere for kristendommens utbredelse og tilstedeværelse fra starten av, også i den førreformatoriske tiden. I tillegg spiller bispesetene en viktig rolle når det gjelder kirkens økumeniske forbindelser.

Porvooavtalen bygger for eksempel på en anerkjennelse av Den norske kirke som en kirke, som innehar en apostolisk suksesjon på grunnlag av nettopp de historiske bispesetene og deres betydning for tilsynet i et bestemt område. Med bakgrunn i at Dnk styres både episkopalt og synodalt er det naturlig at bispedømmerådene som den synodale strukturen i alle bispedømmer videreføres som en tjenlig ordning.

Bispedømmerådene skal støtte biskopens i hans/hennes tilsynsfunksjon, men vi ser ikke bort fra at flere funksjoner kan flyttes ned på soknenivå slik at soknene styrkes.

Rapporteringsregime vil ikke avta så lenge kirken baserer seg på midler fra stat og kommune. Rapportering krever at DNK har en stor administrasjon, men vi ønsker i denne sammenhengen å gi en tilbakemelding om at det ikke bør innføres for mange nye reformer på samme tid, slik at lokalmenighetene overbelastes.

Høringsspørsmål 16:

Det bør være en felles arbeidsgiver for alle kirkelige tilsatte som arbeider i soknet. I dag er det svært mye frustrasjon blant tilsatte på grunn av todelt arbeidsgiveransvar. Ved å sikre en arbeidsgiver linje skapes det ikke forskjeller mellom de vigslede og ikke-vigslede stillingene. Det er derfor naturlig å tenke fellesrådene som tilsettingsorgan. Biskopenes innflytelse i forhold til de vigslede stillingene må sikres.

Høringsspørsmål 17-18:

Tilsettingsforholdene bør ivareta meningsfrihet og legitimitet. Det er viktig å styrke det lokale i tilsettingssaker, og det er viktig å gi tilstrekkelig kompetanse både i sokneråd og fellesråd til at dette ivaretas på best mulig måte. Soknet – sokneråd eller fellesråd bør alltid være representert ved tilsetninger.

Da forholdene varierer svært mye i Norge, bør fleksibilitet være et bærende prinsipp i ledelsessammenheng.

KM bør fastsette noen retningslinjer for hvor stort et sokn må være for å fungere med de funksjonene som er ønskelig.

Høringsspørsmål 19:

Diakonhjemmet Høgskole ønsker å understreke betydningen av et høyt utdanningsnivå når det gjelder profesjonsutdanningene til vigslede tjenester i DNK.

Kravet om mastergrad til vigslede stillinger bør opprettholdes. Dette nivået er viktig i en tid med generelt høyere kompetansenivå i befolkningen. Det bidrar også til at kirken gjennom sine vigslede tjenester kan være tilstede på en kompetent og profesjonell måte som folkekirke.

Kirken bør benytte seg av at alle de vigslede tjenestene har høyere kompetanse og dermed stiller mer likt i forhold til lederoppgaver. Kirken må tørre å tenke mer tverrfaglighet inn i sine lederoppgaver på ulike nivå.

Høringsspørsmål 20:

Kirkemøtets sammensetning kan videreføres som i dag.

(Et kritisk spørsmål i et samfunn som satser på en mer «papirløs framtid» er hvordan også Kirkemøtet kan legge opp til mer nettbaserte saksbehandlinger.)

Høringsspørsmål 25:

Diakonhjemmet Høgskole er av den oppfatning at det er tjenlig å opprettholde ordningen med en egen lærenemnd, der biskopene sammen med andre fagfolk uttaler seg ved spesielt tungtveiende læresaker. En slik ordning kan bidra til en konstruktiv synergi mellom kirkens ordinerte ledelse og fagfolk når kirken skal ta stilling til særskilt vanskelige spørsmål.

Høringsspørsmål 26:

Samisk kirkeliv må ivaretas på best mulig måte, og det er viktig å lytte til de som representerer denne delen av befolkningen.

Høringsspørsmål 27:

Ungdomsdemokratiet og Ungdommen kirkemøte er svært viktige for Den norske kirke og må ivaretas på best mulig måte også i fremtiden. Dette betyr at ungdomsdemokratiet bør regelfestes som del av kirkeordningen.

Høringsgruppen har bestått av:

Dag Helge Moldenhagen, Harald Askeland, Stephanie Dietrich og Kari Jordheim

Oslo, 13.05.15

Ingunn Moser

rektor